

var stærke Modstandere af Bankerne i det hele. Disse fremstilles i Almindelighed, forekommer det mig, fra visse Sider som en Art Røverkuler, hvor Direktørerne er Storforbrydere og Aktionærerne de medskyldige. Hvad de Personer er, som giver Bankerne hele deres Magt ved at indskyde deres Penge paa forskellige Konti, ved jeg ikke, men de maa da egentlig være de allerværste, for uden dem kunde Bankerne overhovedet intet som helst betyde. Det er virkelig ikke saa meget Aktiekapitalen, der i de store Banker betyder noget, som de Penge, Borgerne her i Landet betror Bankerne. Bankernes Magt forsvinder i samme Øjeblik, Tilliden til dem forsvinder. Men hvad er da disse Personer, som begaar en saa halsløs og samfundsskadelig Handling — som man i alt Fald skulde tro det var efter den Maade, hvorpaa Bankerne omtales? Det er jo hele Befolkningen. Og Befolkningen gør ikke en Gang Forskel paa Sparekasse og Bank, men betror i Flæng deres Penge snart til den ene, snart til den anden. I Virkeligheden tager de Pengene ud af Sparekasserne og sætter dem ind i Bankerne, efter som de har mere eller mindre Tillid i Øjeblikket til forskellige Forhold paa Pengemarkedet. Men i samme Øjeblik, Bankerne er fornødne, bliver de, forekommer det mig, noget andet for ærede Medlemmer og forskellige andre Medborgere. Saa bliver de de gode Hjælpere, som man skal henvende sig til, og som bør yde Hjælp. Da synes de ikke at være saa slemme, som de var tidligere. Men man kan ikke forlange, at Bankerne skal yde mere, end de kan. De kan ikke skaffe andre Midler til Veje end dem, der betros dem, og de kan ikke skaffe Midler til Veje, naar Midlerne allerede er anvendte til saadanne Formaal, som dog maa siges at være Befolkningens Formaal. Man tager ogsaa fejl, hvis man tror, at de store Banker ikke yder f. Eks. Kommunerne Laan. Der er fra en af de større Bankers Side givet mig den Oplysning, at den i indeværende Aar har ydet 11 Mill. Kr. i Laan til Kommuner, enten direkte eller tilsagte Laan.

Men naar Pengemarkedet ligger stramt, kan det ikke nytte at tro, at man kan øve Indflydelse paa Bankerne, og det kan heller ikke nytte, som det ærede Medlem fra Randers (Mortensen) gjorde, at sige til Finansministeren, at han skulde faa Nationalbanken til at nedsætte sin Diskonto, for Diskontoen afhænger netop af Pengemarkedets Stramhed. Naar man mener,

at der skal være en Advarsel for Publikum om ikke at træffe Foranstaltninger, som man ikke kan overkomme, saa sætter Nationalbanken Diskontoen op. Saaledes maa den sidste Diskontoforhøjelse forstaaes, og hvis der kommer nye Diskontoforhøjelser — hvad jeg ikke ved det fjerneste om —, maa de sikkert forstaaes paa samme Maade. Jeg kan kun sige, at direkte Indflydelse har Finansministeren ikke paa dette Forhold, idet han vel underrettes fra Nationalbankens Side derom, men der er ikke givet ham nogen Myndighed til at bestemme, om Diskontoen skal nedsættes eller forhøjes eller blive, som den er. Den Myndighed findes ikke i Nationalbankoktroj-Loven.

Imidlertid kan jeg meget vel forstaa, at det i Øjeblikket har været vanskeligt for Kommunerne, og foranlediget ved dette har jeg ogsaa for nogen Tid siden bestræbt mig for at forsøge, om der ikke kunde skaffes Laan. Den naturlige Udvej for mig var da den Tanke, at Hypotekbanken kunde optage saadanne Laan. Dertil krævedes ganske vist en Udvidelse af Hypotekbanklovens Bestemmelser, men en saadan mente jeg, det ikke vilde være vanskeligt at faa her fra Rigsdagens Side, naar Hypotekbanken anbefalede det, hvad jeg maatte gaa ud fra, den vilde. Men da jeg undersøgte Forholdene — og Laan kan der ikke faas undtagen i et enkelt Land i Øjeblikket —, syntes de Betingelser, der bødtes, saa overordentlig høje endda, at Hypotekbanken veg tilbage derfor, og jeg havde ingen Myndighed til at beordre Hypotekbanken til at optage Laan, ihvorvel det modsat er saaledes, at Hypotekbanken ikke kan optage Laan uden at henvende sig til Finansministeren derom. Saaledes laa det; jeg gjorde, hvad man kunde gøre, og i Øjeblikket ser jeg saaledes paa Sagen, at det ikke vilde være let for Hypotekbanken at give Laan, og jeg kan ikke tænke mig, at Rigsdagen vil mene, at Staten skulde optage et Laan for at hjælpe Kommunerne, et Laan, der vilde blive saa overordentlig kostbart, som vi ingen Sinds havde kendt her i Landet. Det mener jeg ikke vilde være rigtigt at optage. Men paa den anden Side indrømmer jeg, at vi staar overfor overordentlige Vanskeligheder, hvis Kommunerne virkelig trænger til det, og Foranstaltningerne ikke kan udsættes; thi jeg maa her stadig tro, at det kun gælder Udsættelse og ikke andet.

Men hvis i Øjeblikket Pengemarkedet er saa stramt, tør jeg maaske ogsaa sige